

Uchwała Nr XXXVI/277/2018
Rady Powiatu w Ostródzie
z dnia 27 marca 2018 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2018-2020

Na podstawie art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697 ze zm.) Rada Powiatu uchwała, co następuje:

§1

Przyjmuje się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2018-2020 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości.

Załącznik
Do uchwały Nr XXXVI.../2018
Rady Powiatu w Ostródzie
z dnia 27 marca 2018 r.

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE OSTRÓDZKIM
na lata 2018 - 2020**

I. Wstęp

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności,

dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci,

w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami” - to treść preambuły do ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nie trzeba wielu słów, jeśli są one znaczące i ważne dla każdego małego istnienia. Marzeniem jest świat – kraj, gdzie nie byłoby dziecięcych łez, rozstań, strat – niekoniecznie tych materialnych, gdzie nie byłaby potrzebna ingerencja sądów i służb społecznych w życie rodzin i dla dobra dzieci.

Rzeczywistość jest jednak inna od marzeń, stąd już w art. 72 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej czytamy: *„Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych”*. W ślad za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej kolejne akty prawne odnoszą się do rodziny i dziecka, regulując - szeroko pojęte - dobro dziecka.

I tak ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, określa zadania własne powiatu. Powiatowe centra pomocy rodzinie są podstawowym ogniwem samorządu terytorialnego powołanym do rozwiązywania problemów społecznych społeczności, w tym dotyczących rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pomocy najuboższym i opieki nad dzieckiem.

Wobec tych ostatnich ustawodawca wskazał wśród wielu zadań powiatu m.in.

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 9) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 10) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 11) prowadzenie rejestru danych, o którym mowa w art. 46;

12) kompletowanie, we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej, dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;

13) finansowanie:

a) świadczeń pieniężnych, dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,

b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym, opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,

c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;

14) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;

15) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8.

W Powiecie Ostródzkim zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizuje w głównej mierze Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie. Działania te podejmowane są w oparciu o zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.).

Głównym powodem umieszczenia dzieci w różnych formach opieki zastępczej jest brak realnej pomocy rodzinie marginalizowanej lub rodzinie w kryzysie. Konieczność umieszczenia dziecka poza rodziną wynika przede wszystkim z patologii środowiska, w którym żyje dziecko oraz niestety z systemowej dysfunkcji instytucji powołanych do organizowania pracy z rodziną. Choroba alkoholowa lub pijaństwo rodziców wymieniane są na pierwszym miejscu jako przyczyna odejścia dzieci z domu. Następnie wymienić należy takie dysfunkcje rodziny jak: przemoc, dezorganizacja życia rodzinnego, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Coraz częściej pojawia się też problem uzależnienia rodziców od środków odurzających innych niż alkohol.

Dlatego ważnym jest poszukiwanie rozwiązań stworzenia spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną je wychowującą, kiedy ma ona trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji. Działania podejmowane w ramach tego systemu powinny zapewniać rodzinie taką pomoc, aby w jej efekcie wyeliminowane zostało zagrożenie zabrania dziecka z rodziny bądź zapewniony szybki do niej powrót dla tych dzieci, które z uwagi na ich dobro, okresowo musiały zostać umieszczone poza rodziną naturalną.

Stąd należy podejmować działania profilaktyczne, których celem będzie pomoc rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu i wychowaniu dzieci, przeciwdziałanie powstawaniu problemów lub rozwiązywanie ich we wczesnym okresie od pojawienia się trudności. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Podstawowym narzędziem działania na rzecz dziecka jest praca z rodziną. Jest ona ważna w momencie przeżywania przez rodzinę pierwszych trudności, jest niezbędna wówczas, gdy w rodzinie ma miejsce poważny kryzys, zagrażający dobru dziecka. W wyniku tej pracy rodzina powinna osiągać zdolność prawidłowego funkcjonowania na tyle, aby bezpieczeństwo dzieci nie było zagrożone.

Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej uwzględnił lokalne uwarunkowania, nakreślił kierunki działań w perspektywie 3-letniej, a głównym celem

przedstawionych w nim działań jest zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, właściwych warunków oraz stosownych środków finansowych.

II. Dotychczasowy Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim

Uchwałą Nr VII/54/2015 Rady Powiatu w Ostródzie z dnia 30 kwietnia 2015 r. przyjęto Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2015 – 2017.

Podstawą opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim był art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Inspiracją dla programu była potrzeba uświadamiania społeczeństwu zadań, które wiążą się z rodzicielstwem zastępczym, potrzeba wsparcia istniejących rodzin zastępczych specjalistyczną pomocą, potrzeba rozbudzania w ludziach ciekawości związanej z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej oraz budzenie zainteresowania problemami osamotnionych dzieci. Wreszcie potrzeba wspierania rodzin, które już teraz sprawują pieczę zastępczą. Celem było wspieranie ich codziennego trudu, pogłębianie kwalifikacji i umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz dokonywanie prób integracji środowiska pieczy zastępczej w Powiecie Ostródzkim, dla wymiany doświadczeń, poglądów, stworzenia miejsca na zrozumienie, wsparcie i wzajemną pomoc.

Cel strategiczny Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2015-2017 zakładał stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju systemu pieczy zastępczej, w szczególności jej rodzinnej formy. Realizacja głównego celu zakładała dążenie do celów szczegółowych, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie stanu oczekiwanego. I tak w celu uzyskania skutecznego systemu pieczy zastępczej w Powiecie Ostródzkim zwrócono uwagę na potrzebę:

1. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.
 - a) Propagowanie idei rodzinnej opieki zastępczej w środowisku lokalnym,
 - b) Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy,
 - c) Organizowanie form społecznego uczestnictwa i integracji rodzin zastępczych,
 - d) Pomoc w formie profesjonalnych usług diagnostyczno-konsultacyjnych,
 - e) Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
 - f) Organizowanie grup wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej oraz rodzin pomocowych,
 - g) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
 - h) Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.
2. Wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej.
 - a) Zapewnienie środków finansowych na realizację świadczeń zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy,
 - b) Zapewnienie środków finansowych na realizację wynagrodzeń zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - c) Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz wspierania dziecka i rodziny, w szczególności mającej na celu powrót dziecka do rodziny naturalnej.
3. Wsparcie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w usamodzielnianiu.
 - a) Wspieranie finansowe i rzeczowe zgodnie z przepisami prawa,
 - b) Stworzenie na terenie powiatu mieszkania chronionego,

- c) Inicjowanie działań gmin powiatu ostródzkiego na rzecz zapewnienia mieszkań dla usamodzielniających się wychowanków,
- d) Działania zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu osób usamodzielniających się i usamodzielnionych,
- e) Zapewnienie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej w przewyciężaniu problemów poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną, prawną.

Podsumowując okres trwania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2015-2017, jego założenia, intencje, wytyczne, należy uznać, że mimo napotykanymi trudnościami, większa część celów została osiągnięta, a zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i wynikające z niej cele ujęte w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej zostały wcielone w życie.

Mając na względzie dotychczasowe doświadczenie i wiedzę na temat pieczy zastępczej – w tym również potrzeb w jej zakresie, należy stwierdzić, że wciąż należy szukać nowych rozwiązań i doskonalić formy pomocy rodzinie. Zdając sobie sprawę z wyzwania, jakie niesie ze sobą codzienna praca na rzecz rodzicielstwa zastępczego, należy być dobrym obserwatorem rzeczywistości, poszukiwać nowych rozwiązań, dobrych praktyk, i na gruncie własnego działania wprowadzać zmiany i w taki sposób kreować rzeczywistość, by system pieczy zastępczej był skuteczny i w każdej sytuacji służył przede wszystkim dobru dziecka.

III. Założenia legislacyjne uzasadniające celowość Programu

Zadania pomocy społecznej w powiatach wykonują jednostki organizacyjne - powiatowe centra pomocy rodzinie. Do zadań własnych powiatu, wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz.1769 z późn. zm.), należy między innymi opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami. Zgodnie z art. 19 pkt 16 cytowanej wyżej ustawy powiatowe centrum pomocy rodzinie podejmuje również inne działania wynikające z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i podejmowanie innych działań m.in. tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.) wynika obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich powiatowych programów, dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2018-2020 wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ostródzkim na lata 2014- 2020:

Priorytet IV: Rodzina

Cel strategiczny IV: Poprawa funkcjonowania i rozwój rodziny

Cel operacyjny 1: Podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziny i jej aktywizacja

Cel operacyjny 2: Rodzina w sytuacji kryzysowej,

Priorytet V: Dzieci i młodzież

Cel strategiczny V: Rozwój dzieci i młodzieży w przyjaznym środowisku

Cel operacyjny 1: Wzmacnianie i rozwijanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży

Cel operacyjny 2: Wspieranie dzieci i młodzieży w sytuacjach wymagających interwencji

Cel operacyjny 3: Zwiększenie aktywności dzieci i młodzieży

Priorytet VI: Współpraca

Cel strategiczny VI: Rozwijanie współpracy

Cel operacyjny V.2. Wzrost jakości współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami w zakresie realizowanych działań VI.2.3. Koordynacja działań w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej.

Program zgodny jest również z dokumentami wojewódzkimi.

W „Strategii Rozwoju Społeczno- Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2020” w ramach celu strategicznego – wzrost aktywności społecznej, w odniesieniu do celu operacyjnego 9.2.1 – Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego sprzyjającego integracji oraz zapobieganiu wykluczeniu społecznemu. W strategii tej zaplanowano następujące działania: rozwój poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego; utworzenie sprawnego systemu zastępczej opieki rodzinnej na poziomie wojewódzkim i powiatowym; inicjowanie rozwoju wolontariatu, tworzenia grup samopomocowych, organizacji pozarządowych na rzecz wsparcia osób i rodzin wymagających pomocy z zewnątrz.

W „Strategii Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020 roku”; priorytet I Prawidłowo Funkcjonująca Rodzina, Cel operacyjny 1.2. Rodziny coraz lepiej funkcjonują dzięki dobrym warunkom społecznoinstytucjonalnym; Cel operacyjny 1.3. Rodzina silniejsza i odpowiedzialna za swój los, tworząca lepsze warunki prawidłowego rozwoju i opieki wszystkim swoim członkom.

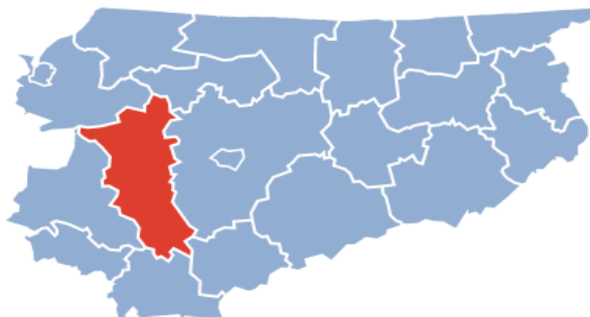
Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie są podejmowane i realizowane w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
2. Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1868);
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. Nr 1769, z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz. 1720),
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r., poz. 682).

IV. Charakterystyka Powiatu Ostródzkiego

Obszar Powiatu Ostródzkiego o powierzchni 1766 km² obejmuje malowniczo położone tereny północno-wschodniej Polski. Zajmuje zachodnią część woj. warmińsko-mazurskiego, a pod względem wielkości powierzchni, jest 22 powiatem w Polsce. Od północy powiat sąsiaduje z powiatem elbląskim i lidzbarskim, od wschodu – z olsztyńskim, od południa – z działdowskim i nidzickim, a od zachodu – ze sztumskim i iławskim, z którym wspólnie tworzą tron obszaru zwanego Mazurami Zachodnimi (Pojezierze Iławsko-Ostródzkie). W Ostródzie krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne: Poznań-Olsztyn i Warszawa-Gdańsk. Powiat posiada również dogodne połączenia kolejowe. Przez Ostródę wiedzie linia kolejowa z Olsztyna do Wrocławia, która w pobliskiej Iławie krzyżuje się z trasą Warszawa-Gdańsk. Przez gminy Małdyty i Morąg przebiega kolej z Olsztyna do Elbląga.

Powiat Ostródzki na tle powiatów województwa warmińsko-mazurskiego

Powiat Ostródzki tworzą: miasto Ostróda – jako stolica Powiatu, trzy jednostki terytorialne o statusie miasta i gminy: Morań, Miłakowo i Miłomłyn oraz pięć gmin wiejskich: Dąbrówno, Grunwald, Łukta, Małdyty i Ostróda.

Podział administracyjny Powiatu Ostródzkiego

Liczba mieszkańców Powiatu Ostródzkiego, według danych na koniec roku 2016 wyniosła 105 607 osób: kobiet – 53 594, mężczyzn – 52 013 .

Najliczniejszą grupę mieszkańców stanowią ludzie w wieku produkcyjnym, tj. osoby w przedziale wiekowym 20-65 lat – 66 298. Drugą pod względem liczości jest populacja dzieci i nastolatków (0-19 lat) – 19 972 ogółu ludności Powiatu. Natomiast najmniej liczną grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym – 19 337.

Na koniec 2017 roku w rejestrze REGON powiatu ostródzkiego zarejestrowanych były 8 392 podmioty gospodarcze, z czego 5 834 podmiotów należało do sektora prywatnego. Głównym obszarem działalności podmiotów gospodarczych w powiecie ostródzkim jest handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych. Stopa bezrobocia w 2016 r. wyniosła 14,7 %. Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią kobiety – 55,8 %. Osoby poniżej 25 roku życia stanowią grupę 14,2 %. Ponad 36,4 % osób bezrobotnych, pozostawało bez pracy dłużej niż 1 rok.

Na terenie powiatu ostródzkiego istnieje wiele instytucji wspomagających osoby i rodziny zagrożone, szeroko rozumianym, wykluczeniem społecznym. Poza Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, wymienić należy również Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie, ośrodki pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej, mieszkania chronione oraz organizacje pozarządowe działające w obszarze pomocy społecznej. Do istotnych zasobów powiatu ostródzkiego należy zaliczyć także organizacje pozarządowe działające na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnością, rodziny, dzieci i młodzieży oraz osób starszych:

- Fundacja Centrum Wspierania Rodziny PROGRESJA
- Fundacja Johanitów Stacja Socjalna „Johanniter”
- Fundacja Niepełnosprawnych „SANUS”
- Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”
- Koło Chorych Na Stwardnienie Rozsiane
- Morąskie Stowarzyszenie Pomocy Psychicznemu i Nerwowo Chorych
- Morąskie Stowarzyszenie „Amazonek”
- Morąskie Stowarzyszenie Wspierania Rodzin w Morągu
- Ostródzkie Towarzystwo „Amazonki”
- Polski Czerwony Krzyż
- Polski Komitet Pomocy Społecznej
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
- Polski Związek Niewidomych
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym
- Stowarzyszenie „Na Rzecz Jakości Opieki Medycznej”
- Stowarzyszenie „Pomoc Dzieciom Potrzebującym” im. Janiny Pelczarskiej
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn
- Stowarzyszenie Na Rzecz Wspomagania Rozwoju Osób Niepełnosprawnych „AMICUS”
- Stowarzyszenie Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Dębowe Wzgórze”
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
- Uniwersytet Trzeciego Wieku
- Warmińsko – Mazurskie Stowarzyszenie Ludzi Niepełnosprawnych „ALFA”
- Warmińsko – Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie
- Wspólnota „Wiara i Światło” przy Parafii Św. Franciszka z Asyżu
- Związek Inwalidów Wojennych R.P.

V. Charakterystyka pieczy zastępczej w powiecie

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie dzieli kompetencje między samorząd gminny i powiatowy w zakresie pracy z rodziną biologiczną, co należy do zadań własnych gmin, a organizacją przez powiat pieczy zastępczej.

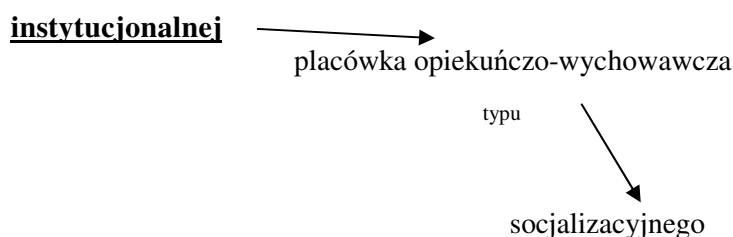
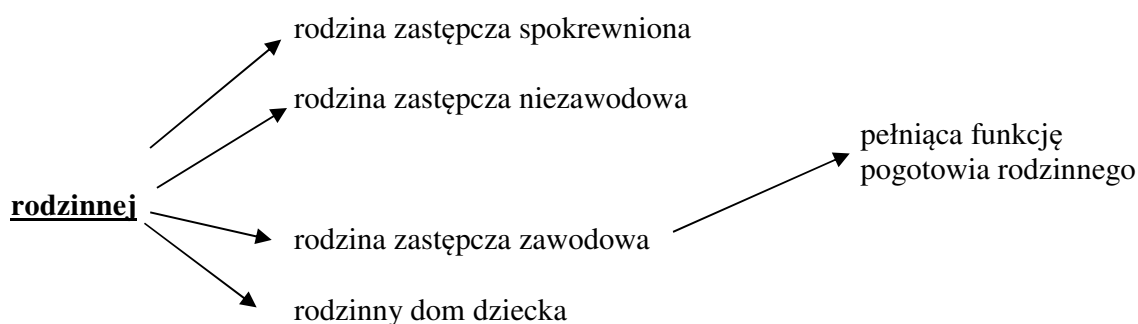
Powiatowe centra pomocy rodzinie są podstawowym ogniwem samorządu terytorialnego powołanym do rozwiązywania problemów socjalnych społeczności, w tym problemów dotyczących rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pomocy najuboższym i opieki nad dzieckiem.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą zapewnia:

– pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;

- przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
- zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

W Powiecie Ostródzkim piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

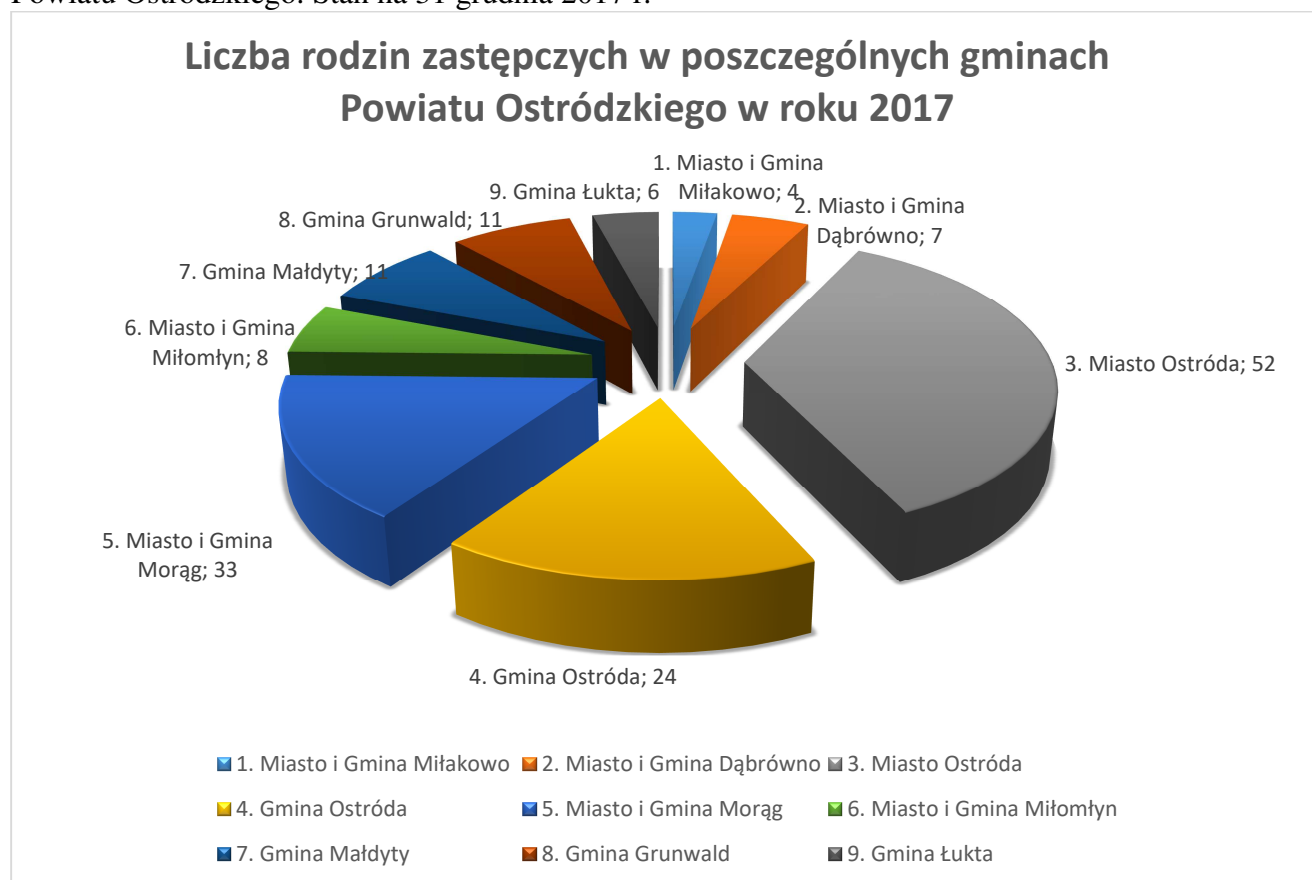
W 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadziło i finansowało łącznie 151 rodzin zastępczych, w tym:

- 98 spokrewnionych rodzin zastępczych, w których opiekę znalazło 123 dzieci,
- 42 niezawodowe rodziny zastępcze, w których opiekę znalazło 59 dzieci,
- 3 zawodowe rodziny zastępcze, w których opiekę znalazło 9 małoletnich,
- 5 rodzinnych domów dziecka, w których opiekę znalazło 33 małoletnich,
- 3 rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, w których opiekę znalazło 11 małoletnich (noworodki i małe dzieci).

Rodziny zastępcze	2016 rok		2017 rok	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewniona rodzina zastępcza	119	156	98	123
Niezawodowa rodzina zastępcza	56	81	42	59
Zawodowa rodzina zastępcza	5	26	3	9
Pogotowie rodzinne	3	21	3	11

Rodzinny Dom Dziecka	4	27	5	33
----------------------	---	----	---	----

Poniżej zestawienie obrazujące liczbę rodzin zastępczych w poszczególnych gminach Powiatu Ostródzkiego. Stan na 31 grudnia 2017 r.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie postanowienia sądu. Podobnie jest w przypadku opuszczenia rodziny zastępczej. Za każdym razem decyzję w tej sprawie ostatecznie podejmuje sąd, zaś Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie realizuje postanowienia sądu w tym zakresie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie obejmuje wsparciem pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, kontynuujących naukę.

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu:

- 1) przyznaje się pomoc na:
 - a) kontynuowanie nauki,
 - b) usamodzielnienie,
 - c) zagospodarowanie;
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu:
 - a) odpowiednich warunków mieszkaniowych,
 - b) zatrudnienia;
- 3) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej – ujęcie ilościowe

Pełnoletni wychowankowie kontynuujący naukę	2016		2017	
	Liczba wychowanków		Liczba wychowanków	
Pełnoletni wychowankowie usamodzielnieni z rodzin zastępczych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	11	- 8 z naszego powiatu - 3 w innych powiatach	6	- 6 z naszego powiatu - 1 w innym powiecie
Pełnoletni wychowankowie usamodzielnieni z rodzin zastępczych na podstawie ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	35	- 19 z naszego powiatu - 16 w innych powiatach	37	- 22 z naszego powiatu - 15 w innych powiatach
Pełnoletni wychowankowie usamodzielnieni z pałcówek opiekuńczo-wychowawczych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	3	- 3 z naszego powiatu	-	-
Pełnoletni wychowankowie usamodzielnieni z pałcówek opiekuńczo-wychowawczych na podstawie ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	39	- 31 z naszego powiatu - 8 w innych powiatach	49	-39 z naszego powiatu - 10 z innych powiatów

Na terenie naszego Powiatu w roku 2017 funkcjonowało pięć całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego dysponującymi 102 miejscami:

Trzy placówki były prowadzone przez Morąskie Stowarzyszenie Wspierania Rodzin w Morągu (od 2007 r.):

- Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk” w Morągu – 30 miejsc,
- Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk I” w Morągu – 14 miejsc,
- Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk II” w Morągu – 14 miejsc,

Dwie placówki były prowadzone przez Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie (od 2004 r.):

- Dom dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie – 30 miejsc,
- Dom dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie – 14 miejsc,

Dodatkowo Powiat prowadził placówkę wsparcia dziennego - Świetlicę Terapeutyczną.

Na dzień 31.12.2017 w placówkach na terenie powiatu ostródzkiego przebywało 98 wychowanków (Morąg – 56, Szymonowo – 42).

Morąskie Stowarzyszenie Wspierania Rodzin w Morągu prowadzi trzy całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze: Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk”, Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk I” i Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk II” w Morągu. W ww. placówkach roku sprawozdawczym przebywało łącznie 84 wychowanków. 17 wychowanków posiada orzeczenia o potrzebie szkolnictwa specjalnego ze względu na upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim (11), umiarkowanym (6). Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności posiadało 7 wychowanków. Pod opieką poradni zdrowia psychicznego pozostawało 16 wychowanków. 2 wychowanków na podstawie postanowienia Sądu umieszczonych zostało w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym. Zgodnie z interpretacją

przepisów, wychowankowie ci, do chwili zmiany postanowienia pierwotnego o umieszczeniu w placówce opiekuńczo - wychowawczej, nadal pozostają podopiecznymi naszych placówek.

W roku 2017 r. placówkę w Morągu opuściło 28 osób: 23 wychowanków usamodzielniało się, 1 dziecko powróciło do rodzinnego domu, 3 dzieci zostało przekazane do rodziny zastępczej, 1 wychowanka zmieniła placówkę opiekuńczo – wychowawczą. Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego pn. Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk” w Morągu funkcjonuje na podstawie Decyzji Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie znak: PS.IV.EB.9032-006/10 z dnia 16 grudnia 2010r. zmienionej Decyzją Wojewody Warmińsko - Mazurskiego w Olsztynie znak: w Olsztynie znak: PS.IV.EB.9423.4.9.2012.MW z dnia 3 stycznia 2013 r. Zezwolenie wydane zostało na czas nieokreślony na prowadzenie niepublicznej placówki opiekuńczo – wychowawczej, pn. Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk”. Placówka działa w oparciu o statut Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk” w Morągu. Szczegółowa organizacja placówki została określona przez Regulamin Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk” w Morągu, ul. Żeromskiego 19. Oba dokumenty zostały przyjęte Uchwałą Nr 4/2012 Zarządu Morąskiego Stowarzyszenia Wspierania Rodzin w Morągu z dnia 06.11.2012 r.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego pn. Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk I” w Morągu funkcjonuje na podstawie Decyzji Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie znak: PS.IV.EB.9423.4.7.2012.MW z dnia 28 grudnia 2012 r. Zezwolenie wydane zostało na czas nieokreślony na prowadzenie niepublicznej placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, pn. Placówka Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk I”. Placówka działa w oparciu o statut Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk I” w Morągu. Szczegółowa organizacja placówki została określona przez Regulamin Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk I” w Morągu, ul. Żeromskiego 19. Oba dokumenty zostały przyjęte Uchwałą Nr 4/2012 Zarządu Morąskiego Stowarzyszenia Wspierania Rodzin w Morągu z dnia 06.11.2012 r.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego pn. Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk II” w Morągu funkcjonuje na podstawie Decyzji Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie znak: PS.IV.EB.9423.4.7.2012.MW z dnia 28 grudnia 2012 r. Zezwolenie wydane zostało na czas nieokreślony na prowadzenie niepublicznej placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, pn. Placówka Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk II”. Placówka działa w oparciu o statut Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk II” w Morągu. Szczegółowa organizacja placówki została określona przez Regulamin Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk II” w Morągu, ul. Żeromskiego 19. Oba dokumenty zostały przyjęte Uchwałą Nr 4/2012 Zarządu Morąskiego Stowarzyszenia Wspierania Rodzin w Morągu z dnia 06.11.2012 r.

W dniu 28 grudnia 2017 roku Powiat Ostródzki zawarł ze Stowarzyszeniem umowę dotyczącą powierzenia realizacji zadania publicznego pod nazwą: Prowadzenie Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk” w Morągu od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2022 roku. Umowa zobowiązuje Stowarzyszenie do objęcia opieką 58 wychowanków.

Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie prowadzi dwie całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego: Dom dla Dzieci im. Sybiraków i Dom dla Dzieci „Bezpieczny Start”. W ww. placówkach w roku 2017, łącznie przebywało 50 dzieci w wieku 4 – 20 lat w tym 28 dziewcząt i 22 chłopców. 2 dzieci posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (1 dziecko – ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym, 1 – ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim). 15 wychowanków posiada orzeczenie o

potrzebie kształcenia specjalnego: 1 dziecko – ze względu na upośledzenie w st. umiarkowanym, 7 wychowanków ze względu na upośledzenie w st. lekkim, 5 dzieci ma orzeczenie ze względu na zagrożenie niedostosowaniem społecznym, 2 dzieci z uwagi na słabe słyszenie.

W roku 2017 placówkę w Szymonowie opuściło 8 podopiecznych: 6 wychowanków usamodzielniało się (4 założyło własne gospodarstwo domowe, 2 osoby wróciły do rodziny naturalnej).

Dom dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie prowadzony jest przez Warmińsko – Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie na podstawie zezwolenia Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie znak: PS.IV.EB.9032-005/10 z dnia 16 grudnia 2010r., wydanego na czas nieokreślony na prowadzenie niepublicznej całodobowej placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, pn. Dom dla Dzieci im. Sybiraków

W grudniu 2012 roku Stowarzyszenie złożyło u Wojewody Warmińsko-Mazurskiego wniosek o dokonanie zmian w wydanej wcześniej decyzji, dotyczącej zmiany ilości miejsc w placówce z 44 na 30, oraz przekształcenie dwóch mieszkań usamodzielnienia na odrębną placówkę opiekuńczo - wychowawczą pn. „Bezpieczny Start” przeznaczoną dla 14 wychowanków. Z dniem 24 grudnia 2012 r. Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie otrzymało zezwolenie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego na wnioskowane zmiany.

W dniu 29 grudnia 2008 roku Powiat Ostródzki zawarł ze Stowarzyszeniem umowę obowiązującą od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2013 roku, dotyczącą realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej, polegającego na prowadzeniu całodobowej placówki opiekuńczo wychowawczej. W dniu 2 stycznia 2013 r. podpisano ze Stowarzyszeniem Aneks do ww. umowy zawierający zmiany uwzględnione w Decyzji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, dotyczące prowadzenia przez Stowarzyszenie dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Dom dla Dzieci im. Sybiraków działa w oparciu o statut Domu przyjęty Uchwałą nr 5 z dnia 3 marca 2008 r. Zarządu Stowarzyszenia i Regulamin Domu przyjęty Uchwałą nr 4 Zarządu Stowarzyszenia z dnia 3 marca 2008 r. Oba dokumenty zostały zmienione Uchwałą nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Warmińsko – Mazurskiego Stowarzyszenia Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie z dnia 8 listopada 2012 r. w sprawie przekształcenia Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie. Dom dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie, został powołany Uchwałą nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Warmińsko – Mazurskiego Stowarzyszenia Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie z dnia 8 listopada 2012 r. w sprawie powołania w Szymonowie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego pod nazwą Dom dla Dzieci „Bezpieczny Start”. Uchwała ta nadaje Placówce również statut i regulamin.

W roku 2013 r. Powiat Ostródzki ogłosił konkurs na prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego dla 44 wychowanków w Szymonowie. W grudniu podpisano umowę ze Stowarzyszeniem na realizację ww. zadania od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2018 roku.

Powiat prowadzi również placówkę wsparcia dziennego:

- Świetlicę Terapeutyczną o charakterze terapeutycznym i profilaktycznym na 60 miejsc.

Placówka wsparcia dziennego Świetlica Terapeutyczna

Świetlica jest samodzielną publiczną placówką wsparcia dziennego o charakterze specjalistycznym, specjalizującą się w pomocy oraz opiece nad dziećmi i młodzieżą o szczególnych potrzebach (tj. dziećmi i młodzieżą z zaburzeniami emocjonalnymi, z objawami nerwicowymi, z zaburzeniami zachowania, sprawiającymi problemy wychowawcze i wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju). Upośledzenie funkcjonowania znacznej części dzieci jest spowodowane zdiagnozowanym syndromem ADHD. Placówka zapewnia pomoc psychologiczno-pedagogiczną dzieciom i młodzieży o szczególnych potrzebach, wspiera rodziny wychowanków w sprawowaniu podstawowych funkcji związanych z opieką i wychowaniem, współpracuje z instytucjami i organizacjami w środowisku lokalnym, pracującymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym ze szkołami, w których uczą się podopieczni.

Placówka zapewnia opiekę dla 60 wychowankom z terenu Powiatu Ostródzkiego. Zajęcia odbywają się w trybie popołudniowym. W zajęciach socjoterapeutycznych uczestniczą głównie dzieci kierowane przez pedagogów szkolnych, poradnię psychologiczno-pedagogiczną, zgłaszane przez kuratorów sądowych oraz pracowników socjalnych.

VI. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jednym z narzędzi diagnozy strategicznej. Jej celem jest pokazanie słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń systemu, w tym przypadku wsparcia rodziny i dziecka, czynników wewnętrznych i zewnętrznych wpływających na funkcjonowanie rodzin.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> Wykwalifikowana kadra pomocy społecznej i pracująca na rzecz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie w kierunku rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej. Działalność zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Ogólnokrajowy trend promowania idei rodzicielstwa zastępczego. 	<ol style="list-style-type: none"> Słaba koordynacja działań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Ograniczona dostępność specjalistów na terenach wiejskich, utrudniony dostęp do poradni specjalistycznych Rosnąca niewydolność rodziców w procesie wychowawczym. Zbyt duże obciążenie samorządu zadaniami w stosunku do możliwości finansowych/lokalowych/kadrowych. Mała świadomość władz lokalnych o korzyściach płynących ze wspierania rodziny. Trudna sytuacja materialna społeczeństwa. Słaba efektywność pracy z rodziną biologiczną Zwiększająca się liczba dzieci narażonych na umieszczenie w pieczy zastępczej . Biurokracja. Mała liczba placówek wsparcia dziennego. Brak kandydatów do tworzenia nowych rodzin zastępczych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> Uwrażliwienie władz lokalnych na problemy rodzicielstwa zastępczego. Zewnętrzne środki finansowe (m.in. POKL, MPiPS). Możliwość pozyskania kandydatów na 	<ol style="list-style-type: none"> Brak lub niski poziom dofinansowania zadań zleconych i zadań z zakresu pieczy zastępczej. Niewystarczające środki finansowe samorządu ograniczające zatrudnienie

<p>rodziny zastępcze.</p> <p>4. Prowadzenie akcji promocyjnej na rzecz rodzicielstwa zastępczego.</p> <p>5. Pozyskanie środków na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego.</p> <p>6. Zmiana mentalności rodzin, zwiększenie świadomości rodzin.</p> <p>7. Praca z rodziną naturalną w kierunku powrotu dziecka do rodziny.</p> <p>8. Usprawnienie przepływu informacji pomiędzy sądami i instytucjami działającymi na rzecz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej.</p>	<p>koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>3. Zbyt mała liczba asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej.</p> <p>4. Wypalenie zawodowe rodzin zastępczych.</p> <p>5. Migracja ludności lokalnej.</p> <p>6. Motywacja ekonomiczna w podejmowaniu decyzji o stanowieniu rodziny zastępczej.</p> <p>7. Ubożenie społeczeństwa, patologie, niewydolność rodziców, degradacja wartości i funkcji rodziny.</p> <p>8. Słaby przepływ informacji pomiędzy sądami i instytucjami działającymi na rzecz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej.</p> <p>9. Brak lokali mieszkalnych na utworzenie rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, mieszkań chronionych.</p>
---	--

VII. Cel Programu

Uwzględniając dotychczasowe doświadczenie w pracy na rzecz dziecka i rodziny, jak również analizując miniony okres trwania Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2015-2017, za słuszne przyjmuje się, by kontynuować cele i zadania podjęte w ostatnim Programie. Warto i należy podjąć takie działania tym bardziej, że w ocenie realizujących zadania z zakresu pieczy zastępczej w Powiecie Ostródzkim, właśnie tworzenie optymalnych warunków dla funkcjonowania, w szczególności rodzinnej pieczy zastępczej, to kompleksowo ujęty cel ich pracy.

Cel strategiczny Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2018-2020 to **tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju systemu pieczy zastępczej, w szczególności jej rodzinnej formy.**

Cel główny Programu realizowany będzie poprzez cele szczegółowe:

Cele szczegółowy:	Działania:
d) Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie idei rodzinnej opieki zastępczej w środowisku lokalnym. 2. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy. 3. Organizowanie form społecznego uczestnictwa i integracji rodzin zastępczych. 4. Pomoc w formie profesjonalnych usług diagnostyczno-konsultacyjnych. 5. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego. 6. Organizowanie grup wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej oraz rodzin pomocowych. 7. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. 8. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.
e) Wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie środków finansowych na realizację świadczeń zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o

	<p>wspieraniu rodziny i systemie pieczy.</p> <ol style="list-style-type: none"> Zapewnienie środków finansowych na realizację wynagrodzeń zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz wspierania dziecka i rodziny, w szczególności mającej na celu powrót dziecka do rodziny naturalnej.
f) Wsparcie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w usamodzielnianiu	<ol style="list-style-type: none"> Wspieranie finansowe i rzeczowe zgodnie z przepisami prawa. Stworzenie na terenie powiatu mieszkania chronionego. Inicjowanie działań gmin powiatu ostródzkiego na rzecz zapewnienia mieszkań dla usamodzielniających się wychowanków. Działania zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu osób usamodzielniających się i usamodzielnionych. Zapewnienie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej w przewycięzaniu problemów poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną, prawną.

VIII. Limit zawodowych rodzin zastępczych

Z uwagi na fakt, że nie jest możliwe precyzyjne wyliczenie liczby rodzin zastępczych, jakie zostaną utworzone w danym roku, ilu małoletnich zostanie umieszczonych w pieczy zastępczej, stąd podstawą określenia limitu rodzin zastępczych zawodowych jest analiza danych w tym zakresie oraz dotychczasowe doświadczenie i obserwacja w zakresie tworzenia rodzin zastępczych i umieszczania w nich małoletnich.

Limit rodzin zawodowych określony na lata 2015 – 2017 nie został osiągnięty. Niemniej w tym okresie zawarto umowę o pełnienie zawodowej rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego – rodzina funkcjonowała od marca 2015 r. do sierpnia 2017 r. Sprawujący funkcję pogotowia rodzinnego ostatecznie, z przyczyn osobistych, wypowiedzieli umowę i zrezygnowali z opieki nad dziećmi. We wskazanym okresie zawarto również z niezawodową rodziną zastępczą umowę o pełnienie zawodowej rodziny zastępczej. Z uwagi na kompetencje wychowawcze i dobre warunki mieszkaniowe osób, powyższą umowę rozwiązano, a w jej miejsce zawarto umowę o prowadzenie rodzinnego domu dziecka. W danym okresie przekwalifikowano zawodową rodzinę zastępczą w rodzinny dom dziecka.

Szkołący i nadający kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zdają sobie sprawę z odpowiedzialności, jaką niesie za sobą rodzicielstwo zastępcze, stąd też wynika fakt, że żadna z rodzin szkolących się nie uzyskała kwalifikacji do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej. Dotychczasowa praca z rodzinami zastępczymi wskazuje, że słusznym jest, by rodzice zastępczy nabyli doświadczenia w zakresie opieki nad obcym dzieckiem i świadomości trudności, radości i emocji związanych z przyjętym dzieckiem, podjęli decyzję o zawodowym sprawowaniu opieki nad dziećmi.

W myśl art. 44 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej *kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka są obowiązani posiadać świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej lub prowadzonego przez ośrodek adopcyjny.*

Liczba rodzin, które ukończyły szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

	2015	2016	2017
	liczba przeszkolonych	liczba przeszkolonych	liczba przeszkolonych

	osób/rodzin	osób/rodzin	osób/rodzin
z uzyskanym świadectwem ukończenia szkolenia	11/7	23/15	11/6

Rodziny zastępcze zawodowe w Powiecie Ostródzkim/na zlecenie Powiatu Ostródzkiego

lp	Zawodowa rodzina zastępcza	liczba dzieci	
		stan na 31 grudnia 2016 r.	stan na 31 grudnia 2017 r.
1	rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego w Ostródzie	3	4
2	rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego w Mielnie	2	4
3	zawodowa rodzina zastępcza w Nowym Siedlisku	4	4
4	zawodowa rodzina zastępcza w Rychnowie	1	1
5	zawodowa rodzina zastępcza w Liksajnach	4	4
6	Rodzinny dom dziecka w Sągławie	6	6
7	Rodzinny dom dziecka w Lubajnach	4	4
8	Rodzinny dom dziecka w Zajączkowie	4	6
9	Rodzinny dom dziecka w Ząbrowie (powiat ławski)	7	8
10	Rodzinny dom dziecka w Szczytnie (powiat szczytyński)	8	9
11	Rodzinny dom dziecka w Marzewie (powiat elbląski)	7	8
	razem	50	58

Mając na względzie wyższość rodzinnej formy pieczy zastępczej nad instytucjonalną, zasadnym i słusznym jest zawieranie umów o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej. Niemniej szereg czynników wpływa na fakt powstania w powiecie takiej rodziny. Nie dochodzi do zawierania takich umów często. Mimo że wciąż wiele dzieci wymaga umieszczenia w rodzinnej formie pieczy zastępczej, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej nie ma wielu, i nigdy liczba dzieci potrzebujących nie odpowiada liczbie rodzin oczekujących czy też gotowych przyjąć dziecko.

Wśród najważniejszych czynników, mających wpływ na decyzję w sprawie utworzenia zawodowej rodziny zastępczej należy w szczególności wymienić szanse i możliwości dziecka na dorastanie w warunkach rodzinnych, nie instytucjonalnych. Znaczące są również konsekwencje finansowe wynikające z ww. umowy, jak również ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – rodzinom zawodowym przysługują świadczenia, wynikające z przepisów prawa oraz opieka i wsparcie ze strony organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Mając na względzie dotychczasowe doświadczenia i limit określony w 2015 r.: 3 rodziny, 2016 r.: 3 rodziny, 2017 r.: 3 rodziny, poniżej przedstawiony jest limit na lata kolejne.

Limit rodzin zawodowych na lata 2018 - 2020

2018	2019	2020
2	2	1

IX. Zakładane rezultaty realizacji Programu

1. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny poprzez promowanie wartości rodzinnych, idei rodzicielstwa zastępczego. Zwiększenie świadomości władz lokalnych odnośnie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.
2. Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie szkoleń mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy, doposażenie mieszkań i przyznawanie dodatkowych świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych, zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich oraz organizowanie pomocy wolontariuszy.
3. Zatrudnienie odpowiedniej liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w celu udzielania pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy z asystentami rodziny.
4. Udzielanie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym, wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu społecznym, kontynuowania nauki, uzyskiwania kwalifikacji zawodowych, poprawy warunków mieszkaniowych oraz podejmowania pracy.
5. Zintensyfikowane i skoordynowane działania instytucji podejmujących pracę na rzecz dziecka i rodziny w celu zwiększenia liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej.

X. Źródła finansowania Programu

Realizacja poszczególnych zadań, dla osiągnięcia zamierzonych celów, odbywać się będzie sukcesywnie, w ścisłej zależności od posiadanych zasobów/środków finansowych:

1. budżetu powiatu;
2. budżetu samorządów gminnych;
3. dotacji celowych z budżetu państwa;
4. funduszy strukturalnych Unii Europejskiej;
5. dotacji i środków pochodzących z innych źródeł.

XI. Beneficjenci

1. Małoletni przebywający w pieczy zastępczej;
2. Osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej (zgodnie z art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej);
3. Rodziny zastępcze;
4. Rodziny funkcjonujące w systemie pieczy zastępczej;
5. Rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
6. Rodziny niezaradne życiowo, niewydolne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

XII. Realizatorzy Programu

Realizatorem i koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej przy współpracy jednostek i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny, w szczególności:

- rodzin zastępczych,
- osób/rodzin funkcjonujących w systemie pieczy zastępczej,
- placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- sądów opiekuńczych, sędziów, kuratorów zawodowych i społecznych,

- samorządów terytorialnych,
- ośrodków pomocy społecznej,
- organizacji pozarządowych, związków wyznaniowych,
- wolontariuszy.

XIII. Monitoring i ewaluacja Programu

Przez monitoring rozumie się proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanego Programu w aspekcie finansowym i rzeczowym. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji Programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami.

Monitoring Programu realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, polegał będzie na zbieraniu i analizie danych, co do zrealizowanych w ramach Programu zadań. Monitoring w postaci corocznego sprawozdania z działalności Centrum oraz przedstawienia zestawienia potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, składał będzie Zarządowi Powiatu Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, na podstawie art. 182 ust. 5 w/w ustawy.

Ewaluacja - rozumiana jako proces polegający na systematycznym gromadzeniu informacji dotyczących tematu działania, produktów projektu, w efekcie służący podejmowaniu decyzji w projektach realizowanych i przyszłych – polegała będzie na gromadzeniu danych dotyczących Programu, wywołanych skutków, zamierzonych celów, oczekiwanych rezultatów. Podstawą tych danych będą wypowiedzi/opinie beneficjentów i realizatorów Programu, ocena sytuacji dziecka oraz zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, indywidualne programy usamodzielnienia, decyzje administracyjne wydane na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

XIV. Zakończenie

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim obejmuje lata 2018-2020 i z całą pewnością jest dokumentem, który z uwagi na tempo zachodzących zmian społecznych, zmian w stanie prawnym, jak również zmian w sytuacji rodzin, w tym funkcjonujących w systemie pieczy zastępczej, ulegał będzie modyfikacji i aktualizacji.

Niemniej ważnym elementem w systemie pieczy zastępczej jest promowanie rodzinnej pieczy zastępczej, gdyż nie bez znaczenia pozostają względy ekonomiczne dla budżetu samorządu terytorialnego. Koszty utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych w każdym przypadku są zdecydowanie niższe, niż w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Mowa w tym miejscu wyłącznie o kwestii finansowej, zaś biorąc pod uwagę doświadczenia zranionego dziecka, jego rozwój i przyszłość, ważniejsza jest możliwość dorastania w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, nauka życia rodzinnego, umiejętności interpersonalnych, obowiązków i odpowiedzialności. W niedalekiej przyszłości dzieci, które obecnie są objęte pieczą, rozpoczną dorosłe życie i tylko dzięki pozytywnym wzorom, czerpanym z możliwości dorastania w rodzinie – a nie placówce opiekuńczo-wychowawczej, mają szansę na własną, kochającą i wspierającą rodzinę.